

PROF. HENRYK M. WIŚNIEWSKI – NEUROATOLOG, BADACZ CHOROBY ALZHEIMERA

Tytuł *doctor honoris causa* Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu nadany na wniosek Rady Wydziału Lekarskiego I w 1997 r.

Urodził się 27 lutego 1931 r. w Luszkówku w rodzinie Aleksandra Wiśniewskiego i Ewy z domu Korthals. W 1955 r. ukończył studia medyczne na Akademii Medycznej w Gdańsku. Pracował następnie w Zakładzie Anatomii Patologicznej swojej Alma Mater, gdzie uzyskał specjalizację z zakresu anatomii patologicznej. W latach 1958–1966 kontynuował pracę naukową w Zakładzie Neuropatologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Tam też w 1960 r. zdobył tytuł doktora, a w 1965 r. habilitował się. W trakcie pracy dla PAN odbył dwa długoterminowe, zagraniczne staże naukowe – pod kierunkiem prof. Jerzego Olszewskiego na University of Toronto oraz prof. Igora Klatzo w Institute of Neurological Disease and Blindness NIH w Bethesda.

W 1966 r. zamieszkał na stałe w Stanach Zjednoczonych i podjął pracę w Albert Einstein College of Medicine w Nowym Jorku, gdzie uzyskał tytuł *professor of neuropathology*. W 1974 r. po wygraniu konkursu na dyrektora MRC Demyelinating Diseases Unit, przeniósł się do Newcastle nad rzeką Tyne w Angli, gdzie spędził kolejne dwa lata swojego życia. W 1976 r. powrócił do Stanów Zjednoczonych obejmując stanowisko dyrektora NYS Institute for Basic Research in Developmental Disabilities Staten Island.

Prof. H. Wiśniewski w krótkim czasie uczynił swój instytut jednym z najprężniej działających i najnowocześniejszych ośrodków zajmujących się neurologią w Stanach Zjednoczonych. Do zainteresowań badawczych prof. H. Wiśniewskiego należały zagadnienia dotyczące funkcjonowania i uszkodzenia bariery krew-mózg, procesy demielinizacji w ośrodkowym i obwodowym układzie nerwowym oraz patomechanizmu i diagnostyki choroby Alzheimer. Wśród jego osiągnięć należy wyróżnić przedstawienie wraz z prof. Klatzo patogenezy dwóch mechanizmów obrzęku mózgu – cytotoksycznego i naczyniopochodnego oraz opracowanie modelu doświadczalnego alergicznego zapalenia mózgu. Ponadto badania profesora Wiśniewskiego znacząco przyczyniły się do wyjaśnienia patogenezy starzenia się mózgu, zmian mózgowych w chorobie Downa i Alzheimer, a także powstania pierwszego biochemicznego testu diagnostycznego dla choroby Alzheimer. Za swoje osiągnięcia został doceniony w 1990 r. na XI Międzynarodowym Kongresie Neuropatologii w Kyoto, gdzie został zaliczony do grona najwybitniejszych neuropatologów XX wieku. Profesor Wiśniewski należał do wielu prestiżowych stowarzyszeń, w których często pełnił zaszczytne funkcje m.in. American Association of Neuropathologists, American Association for the Advancement of Science, International Society of Neuropathology. Utrzymywał także żywe kontakty z Polską. Był współpracownikiem Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej Polskiej Akademii Nauk oraz członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk, w swoim Instytucie umożliwił kilkudziesięciu polskim naukowcom odbycie staży naukowych, współpracował także z polskimi uczelniami, w tym z Akademią Medyczną im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

W ciągu swojej kariery naukowej wielokrotnie wyróżniano go nagrodami, American Association of Neuropathologists przyznawało mu nagrody Weila oraz Moore'a, jest także laureatem Chapter Award przyznawanej przez Association for Help of Retarded Children. Został także odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto Akademia Medyczna w Poznaniu, Akademia Medyczna w Gdańsku oraz Collage of Staten Island przyznały mu zaszczytny tytuł *doktora honoris causa*. Podczas poznańskiej uroczystości laudację wygłosił promotor doktoratu, prof. Mieczysław Wender.

Zmarł 5 września 1999 r. w Nowym Jorku.

Piśmiennictwo:

1. Kempa M.E., Wkład profesora dr. hab. Henryka M. Wiśniewskiego (1931-1999) do światowej neurologii XX wieku, „Wiadomości Lekarskie” 2001, nr 11–12, s. 722–726.
2. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_M._Wiśniewski>, dostęp 5 czerwca 2017 r.